

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Slovensko društvo“ pred sodiščem.

Dne 16. avgusta t. l. je z lece župnijske cerkve v Goričah nad Kranjem grmelo in bliskalo. Pekli so se liberalci na peklenem ognji, in farani so menili, da kar in kar napoči sodni dan. „Slovensko društvo“ in uredništvo „Rodoljuba“ vložila sta vsled te pridige proti župniku Gregorju Jakelju tožbo radi žaljenja časti, o koji se je imelo obravnavati dne 24. septembra 1891 pred sodiščem v Kranju. Župnik — kakor je to že navada pri taci svetnikih — je vse tajil, in njegov zastopnik prinesel je sabo pisano pridigo, v kateri v istini ni stala niti besedica proti „Slovenskemu društvu“ in ne proti „Rodoljubu“. Zastopnik tožnikov se je izjavil proti zagovorniku toženega, da umakne tožbo, če župnik svoje žaljive izraze prekliče. Ta ponudba se je z radostjo in v petih sekundah sprejela, ter se zapisala sledeča

poravnava.

Pri kazenski razpravi, ki se je vršila dne 24. septembra 1891. l. vsled tožbe „Slovenskega društva“ in uredništva „Rodoljubovega“ pred c. kr. okrajnim sodiščem v Kranju, sklenili sta stranki sledečo

poravnava:

Zastopnik tožnikov izjavi, da odstopi od tožbe, če gospod toženi od svoje strani sledeče izjavi: „Če sem kake žaljive izraze proti „Slovenskemu društvu“ in njegovemu časopisu „Rodoljubu“ v svoji pridigi dne 16. avgusta 1891. l. v farni cerkvi v Goričah rabil, jih prekličem; vendar pa dostavljam, da nisem ničesar govoril proti omenjenemu društvu in „Rodoljubu“.

Gospod dr. Mosché kot pooblaščenec odsotnega toženega izreka, da v imenu poslednjega to izjavo vsprejme.

Oba zastopnika se zjedinita, da se ta izjava brez kake opazke priobči v prihodnji številki „Rodoljuba“ in „Domoljuba“, kateri bodeta izšli meseca oktobra.

Zastopnik tožnikov in zagovornik gospoda obtoženca se zjedinita tudi v tem, da plača vsaka stranka svoje stroške.

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Dr. A. Mosché l. r.

Komaj so „Slovenčevi“ pristaši o ti poravnavi zvedeli v Ljubljani, takoj se je razkoračil naš katoliški list, ter pisal takole:

„Z Gorenjskega se nam poroča: Župnik v Goričah nad Kranjem, č. g. G. Jakelj, je neko nedeljo pridigoval o slabi družbi in pri tem svaril ljudi tudi pred slabimi časniki, kakersne v novjšem času vrivajo tudi slovenskemu ljudstvu z namenom, da bi ga odtujili sv. veri in duhovnikom. „Slov. društvo“ in vredništvo „Rodoljuba“ v Ljubljani sta se čutila zadeta in vložila tožbo zaradi razžaljenja časti. Glavna razprava je bila določena na 24. t. m. pri c. kr. okr. sodišču v Kranju. Ker je bila tožba popolnem ponesrečena in pravi juristiški „monstrum“, bilo je gotovo, da bode gosp. župnik oproščen in to tembolj, ker niti imenoval ni v pridigi „Rodoljuba“ in „Slov. društva“ in ker bi bil iz „Rodoljuba“ samega lahko dokazal, da je slab in pisari zoper verska čustva. Ni čuda, da se je g. dr. Tavčar čutil na jako slabih nogah in bal razsodbe, ko se je pripeljal v Kranj kot zastopnik imenovanega lista in društva. Radi tega je nagovarjal gosp. župnika, naj stvar mirno poravna in dá izjavo, da ni govoril o „Rodoljubu“ in „Slov. društvu“, in če je kaj slabega govoril, vse prekličem, in nasprotno bode tudi „Rodoljub“ preklical, kar je pisal žaljivega o gosp. župniku. G. župnik je šel na limanice in tako tožnikom v preveliki spravljivosti prihranil neizogibno blamažo. Pač čudno, da gg. nasprotniki najpreje tožijo, potem pa boječ se razsodbe prosijo sprave. Na drugi strani pa je tudi g. župnik v svoji dobroti šel predaleč. Njegovo izjavo bode marsikdo krivo tolmačil, nasprotniki pa gotovo zlorabljali proti gosp. župniku in duhovnikom sploh. Zato ostane i nadalje dolžnost slovenskim duhovnikom, da delajo z vsemi dovoljenimi sredstvi zoper škodljivi vpliv slovenskih liberalcev, katerih nameni so naravnost obrnjeni zoper verska čustva našega naroda. Klin s klinom!“

Mi bi o ti zadevi ne bili pisali, da se je ni polastil našega škofa monitër, kojega silno jezi, da se je v tem slučaju dosegla pomirljiva poravnava. Stranki, ki sta bili v prepiru, sta se sprijaznili, ali naš krščansko-katoliški „Slovenec“ zabije takoj svoj

klin vmes, češ, da mora prepir biti, in da je vsaka sprava pregreha, kričeča v nebo. Ponatisnili smo „Slovenčeve“ opazke posebno v pouk nekaterim modrijanom, živečim izven Kranjske. Ti neprestano tarnajo: čemu imate prepire, ti prepiri so škodljivi, in vas bodo še ugonobili! Ti naši „prijatelji“ ne poznajo naših razmer, in svojo sodbo nam vsiljuje, dasi jih nismo nikdar vprašali po njihovem mnenji. Mi na Kranjskem predobro vemo, kako se nam je obnašati, in tudi vemo, da je tisto nestrpno klerikalstvo v zadnjih dobah tako silno napredovalo mej nami, da nam preti vdušiti vse, kar smo do sedaj na duševnem polji dosegli. Klin s klinom! To je načelo naše vladajoče stranke, in umeti ne moremo, čemu bi se tudi mi te devize ne poprijeli, ter se ne stavljali v brani tisti golobradati mladini, ki sedaj pod mogočnim zaščitom Ljubljanskega vladike svoj kozolec preobrača v našem javnem življenji. Klin s klinom! To bodi tudi naše načelo, in ne dvomimo, da bo končni uspeh ta, da se cela naša inteligenca, kolikor ima kaj močate zavednosti v sebi, združi pod jedno zastavo, ter posveti tistemu nestrpnemu ultramontanstvu čez meje, ultramontanstvu, koje se več ali manj opira na klaverno našo nemškutarsko stranko, kakor se je to videlo pri imenovanji najmlajšega našega deželnega glavarja, ki je ljubljene našega škofa, kakor tudi našega odpadnika, barona Schwegel-ja!

Celi ta boj, kojega sedaj bijejo po celi deželi proti „Slovenskemu društvu“ in „Rodoljubu“ je goli humbug. Leca, s koje bi morala doneti samo božja beseda, spremenila se je v judovsko shodnico, kjer se kriči in razsaja. Napada in psuje se nasprotnik, ki niti navzočen ni, in ki bi, če je tudi navzočen, besedice v svojo obrambo spregovoriti ne smel. Veliko se kaže ostudnega v sedanjem našem javnem gibanji, ali najostudnejše je pač ta zloraba lece, s koje se napada naša stranka pri vsaki priliki. Kakor orli nad mrtvega leva prihajajo Mahničevega duha napolnjeni pridigarji nad nas, dobro vedoč, da jim v cerki nikdo odgovarjati ne sme!

Če pa iščemo jedino mogoče pomoči pred sodiščem, potem taje vse. Da bi dokazali resnico svojih trditev, s kojimi so na svetem mestu begali nevednega kmeta, o

LISTEK.

Pik dama.

Povest, spisal A. S. Puškin, poslovenil Z. D.

(Dalje.)

Služba božja z žalostnim obredom je bila končana. Soročniki so se prvi poslovili od krste. Potem so se približali mnogobrojni gostje, ki so prišli, da bi zadnjo čast skazali njej, ki se je vseh njih kratkočasnostij udeleževala. Tem so se pridružili vsi domači. Poslednjič je pristopila stara dvornica, sovrstnica umrle. Dve mladi deklici vodili sta jo za roke. Ona se ni mogla do zemlje prikloniti, — potočila je nekoliko solz in poljubovala mrzlo roko svoje gospe. Za njo je k krsti pristopil tudi Herman. Priklonil se je do tal in klečal je par minut na mrzlem tlaku, z rožami posutem, potem je ustal, isto tako bled kot umrla, stopil na stopnico katafalka in se nagnil — v tem trenutku se mu je zazdelo, da ga je mrlič porogljivo pogledal in mu z očmi namignil. Herman stopi brzo nazaj — a spodtakne se in pade na hrbet. Vzdignili so

ga. Ob istem času so tudi Lizabeto Ivanovno brez zavestno nesli v predvor cerkve. Ta epizoda je motila za nekoliko časa svečanost žalostne božje službe. Mej prisotnimi je nastal tih šepet, in nek bližnji sorodnik je šepnil pri njem stoječemu Angležu na uho, da je mladi častnik nezakonski sin grofinje, na kar je Anglež hladno odgovoril: „O.“

Herman je bil ves dan neizmerno zamišljen. Obedoval je v oddaljeni restavraciji, proti svoji navadi je mnogo pil, upajoč, notranji nemir upokojiti. Pa vino je njegovo fantazijo še bolj razgrela. Domov prišedši se je ulegel oblečen v posteljo in je zaspal.

Še le pozno v noč se je prebudil. Luna je razsvetljevala njegovo sobo. Pogledal je na uro, bilo je tri četrt na štiri. Zaspanec je minol, usedel se je na posteljo in se zamislil v pogreb stare grofinje. V ta čas je nekdo z ulice njega pogledal skozi okno in takoj potem odšel. Herman ni pripisoval temu dogodku nobene važnosti. Čez nekoliko minut zasliši, da je nekdo duri njegove sobe odprl. Herman je mislil, da se je njegov sluga pijan kot navadno domov vrnil od svojega nočnega pohajkovanja. Pa čul je neznane korake, nekdo je hodil, tiho drsaje s čevlji. Dveri so se odprle in žena v

belem oblačilu je ustopila. Herman je mislil, da je njegova stara dojnica in se je začuden uprašel, česar ona pri njem v takem času išče. Pa bela žena je liki blisk prekoračila sobo in je stala hipoma pred njim. — Herman spoznal je grofinjo.

Proti moji volji sem prišla k Tebi, rekla je s trdim glasom, pa zapovedalo se mi je, da moram tvojo prošnjo spolniti. S trojko, sedmico in asom bodeš zaporedoma dobil, pa le pod tem pogojem, da v teku 24 ur le na jedno karto staviš in potem celo svoje življenje več ne bodeš igral. Jaz Ti odpustim svojo smrt — pod tem pogojem, da se Ti z mojo rejenko Lizabeto Ivanovno oženiš. To rekši se tiho obrne, se približa vratam in drsaje s čevlji zgine. Herman je slišal, kako so dveri zaloputnile in je videl, da je zopet nekdo skozi njegovo okno pogledal.

Dolgo se ni Herman mogel zavesti. On stopi v bližnjo sobo. Njegov sluga je spal na tleh; le z velikim trudom se mu je posrečilo, vzbuditi ga. Sluga je bil po svoji navadi pijan; od njega torej ni mogel dobiti nobenega pojasnila. Hišna vrata so bile zaprta. Herman se je vrnil v svojo sobo nazaj si nažgal luč in si zapisal to prikazen.

tem ni govora. Pač pa radi vse prekličajo, ter igrajo nedolžno jagnje, češ, da niso nikomur vode kalili. Tako postopanje se samo obsoja!

„Slovenskemu društvu“ pa priporočamo, da naj pograbi vsakega bodi si prelat, bodi si kapelan, če bo na leci psoval in tujo čast žalil. Z lece naj se oznanjuje ljubezen in beseda božja, kdor pa na takem svetem mestu razgraja, naj občuti moč naših zakonov, koja sega, če treba, tudi do lece.

S prvim pričetkom doseglo je naše „Slovensko društvo“ na tem polju lep uspeh. Od sedaj naprej je župnik Jakelj naša priča, na kojoj se z lahko vestjo sklicujemo, da sta „Slovensko društvo“ in njegovo glasilo „Rodoljub“ vse časti vredna. V očeh te priče je naše društvo tako, da katoliški župnik v Goričah prostovoljno vse prekliča, če je kaj žaljivega proti društvu in njegovemu glasilu govoril. Župnik Jakelj je od sedaj svedok v to, da so vsi tisti mnogoštevilni pridigarji, ki so zlorabljali leco z psovanjem proti našemu društvu, temu društvu in njegovemu časopisu grdo krivico delali, da so list in društvo le obrekovali, ko so pred verniki božje preklestvo klicali na oba! Svojim prijateljem po deželi pa na srce pokladamo, da zbeganemu ljudstvu dajejo potrebna pojasnila, in da ga opozarjajo na to, da bode župnik ali kaplan, če še tako razsaja v cerkvi proti društvu, koji se v cerkvi braniti ne more, vse rad preklical, še ga bodo pred sodišče tirali! Končno bo vendar tudi priprosti narod prišel do spoznanja, da je tisti boj, kojega je proti „Slovenskemu društvu“ in „Rodoljubu“ zanetil Ljubljanski škof goli in čisti humbug, ki visoko nadkriljuje vse, kar je kedaj izumil pokojni Barnum.

Torej: klin s klinom! Prvi klin, ki ga vam zasadi v meso, pa je spričevalo Goriškega župnika, kojega je dal „Slovenskemu društvu“ dne 24. septembra 1891 pred sodiščem v Kranji! Od sedaj vemo, da je vaše kričanje in razsajanje proti „Slovenskemu društvu“ „Rodoljubu“ in sploh proti slovenskim „liberalcem“ le prazno bobnanje, sama komedija, in družega nič. V ti komediji pa nastopajo igralci, ki radi vsaka psovka pokličejo, samo da se jih potipa na pravem delu telesa! —

Rimske demonstracije.

Te dni slavila se je v Rimu povsem nepričakovano jedenindvajseta obletnica narodnega glasovanja, na podlagi katerega si je osvojil prvi kralj italijanski, Savojec Vittorio Emanuele, papeževe dežele in zedinjeni Italiji naravno središče, staroslavni Rim.

Klerikalna stranka, ki se čuti po vsem svetu jedno jedino stranko in ki izpreminja svoj program le toliko, kolikor zahtevajo razmere v posameznih krajih, kateremu je pa končni smoter povsod jednak, razširjala je do današnjih dni neresnično vest, da je sveti oče jetnik v Vatikanu in da so mu odvzete dežele njegove siloma, proti vsem pravicam, božjim in človeškim, in proti volji rimskega naroda. Zabičevalo se je vernikom, da je vsakega posumnika sveta dolžnost delati po svojih močeh na to, da postane sveti oče zopet posveten

vladar, tembolj, ker je to nekdanjih njegovih podanikov iskrena želja.

Treznim politikom, kateri poznajo elementarno silo narodne zavednosti in vedo, da tega ni razdvojiti, kar se je združilo z velikimi žrtvami na podlagi narodne vkupnosti, videla so se prizadevanja papeževe stranke povsem neopasna in ja zato, ako so okoliščine nanesele, gledali z ono pomilovalno dobrohotnostjo, katero čutimo za popolnoma iluzorična in brezpomembna podjetja. Klerikalna hujskanja pa vendar neso ostala brez vseh posledic, kajti v nekaterih katoliških deželah ukoreninilo se je mej naivnimi verniki prepričanje, da je vse to do pičice resnično, kar se je raz prižnico učilo, in tega prepričanja sad prouzročil je zadnje rimske demonstracije, ki so na veliko škodo ugledu svetega očeta mej itak v verskih stvareh zelo indiferentnimi Italijani.

Nekateri francoski romarji, ki so prišli te dni na shod odposlancev katoliških mladeniških društev, dali so svojim verskim občutkom nedostojen izraz. Oskrunili so grob prvega kralja italijanskega, legendarno-popularnega Vittoria Emanuela, zasramovali sedanjo vlado in celo državo ter s tem do skrajnosti razburili narod rimski. Velike demonstracije za zedinjeno in neodvisno Italijo, za kralja Umberta in proti papežu razgnale so vse klerikalne agitatorje kakor veter meglo. Odgovor, ki ga je dalo stanovništvo Rimsko na dolgoletna hujskanja, na vse poštene in nepoštene, proti Italiji naperjene spletke, je dostojen in vreden naroda, kateri je za svojo duševno in politično svobodo in za jedinstvo razkosane domovine prelil toliko krvi. Velečastne demonstracije pokazale so svetu hipoma, da je narod zaveden, da pozna prave svoje prijatelje in da obsoja vse one, kateri namerjajo razkosati domovino in udušiti svobodo. Kakor v Rimu, tako so bile i v drugih mestih, v Florenci in v Palermu, v Mesini in v Bologni sijajne manifestacije narodne volje, a posledice nepremišljenega žaljenja naroda utegnejo biti še večje in za katoliško cerkev na Italijanskem zelo neprijetne. Rimsko meščanstvo zbralo se je pod predsedstvom Menottija Garibaldija in po dolgi in živahni debati sklenilo terjati od narodnih poslancev, da se razveljavi prvo določilo ustave, da je katoliška vera „državna vera“ in da se razveljavi zakon, kateri jamči papežu teritorialno in politično neodvisnost. — Tudi iz vladnih krogov se čuje, da bodo te demonstracije in njih povod prisilile vlado, da bode s klerikalno stranko dosti energičneje postopala nego dosihdob, ter s krepko roko uničila vse mahinacije in naklepe, ki se kujejo proti Italiji.

Tudi v nas Slovencih trudi se znana stranka že več let, da bi naudušila naš narod za idejo, da je papežu vlada italijanska sovražna, da je jetnik v Vatikanu in da je za upliv in za ugled katoliške cerkve neobhodno potrebno, da je sveti oče ne samo dušni naš pastir, nego tudi posvetni vladar. Slovenska narodno-napredna stranka se doslej še ni izrecno uprla tej agitaciji, akopram se nam vidi povsem neopravičena in v nas tudi nepotrebna. Nepotrebna se nam vidi zatagadelj, ker mi Slovenci itak ne moremo in tudi nikdar ne bomo upivali v tem oziru čisto nič, a za neopravičeno jo zma-

tramo, ker je v nasprotju celo z osnovo lastnih naših političnih terjatev. Kako smemo mi zahtevati združitev vseh delov razkosane naše domovine, kako moremo zagovarjati princip narodne vkupnosti, iz katerega anujemo zedinjeno Slovenijo, ako si o drugih prilikah sami po zobeh točemo. Moderno Italijo je zedinila narodnostna ideja, ona ista, ki tudi nas vodi, da zahtevamo združitev slovenskih dežel, in kakor je v Italiji ta ideja zmagonosno odstranila vse ovire, tako upajmo in delujmo, da bode tudi v nas. Glede razmerja mej Italijo in svetim očetom, zlasti kolikor se tiče posvetne vlade papeževe, spominjajmo se pa, kadar pridemo v delikaten položaj, starega pregovora: ne čohaj se, kjer te ne srbi!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 6. oktobra.

Državni zbor.

Bodoči teden začelo se bode novo zasedanje našega državnega zbora in poslanci naši vrnili se bodo na svoje mehke sedeže, ki so za nekaternike uprav kurilni sedeži. Glavno delo, katero čaka narodne zastopnike, je državni proračun za leto 1892. Vrh tega rešiti bode pa še nekatere inicijative predloge in celo vrsto vladnih predlog, kateri so že dognani v odsekih. Mej temi vladnimi predlogami je tudi predloga o preosnovi Dunavske parobrodne družbe, glede katere se bodo bržkone uzele kaj živahne debate. Predsednik državnemu zboru dr. Smolka pride že te dni na Dunaj, da prevzame vodstvo zbornice. Posamni klubi začeli bodo zborovati deloma v sredo, deloma v četrtek, skratka, začela se bode zopet tista lepa igra, za katero je naš priprosti narod izumil toli karakternistično nazivalo: slepe miši loviti.

Cesar v Libercah.

Pri dinerju v graščini grofa Clam-Gallaša v Libercah bil je mej povabljeni tudi oudotni župan, kateremu je cesar rekel: „Prav močno bi me razveselili, da omislite za svoje redarje druge uniforme“. — Redarji v Libercah nesijo „Pickelhaube“ in sploh uniforme, kakor so navadne v Berlinu. — O teh besedah vladarjevih pa so popolnoma molčali nekateri sicer jako zgovorni nemški listi.

Profesor Masaryk

mladočeski državni poslanec in vodja one neznatne frakcije čeških realistov, o katerih se oficijozni krogi na vse kriplje trudijo pripovedovati, da se ne zlagajo z ostalimi Mladočehi, poroča zelo marljivo svojim volilcem in dan na dan je slišati, da je kje sklical shod volilcev. Poročanje njegovo je povsod jednako, zlasti pa govori o Rusiji in o češkem državnem pravu skoro z onimi istimi besedami, kakor jih je rabil pri prvem svojem govoru v Strakonnicah.

Iz Zagreba.

Obisk Dalmatincev v Zagrebu spravil je na dnevni red kočljivo uprašanje o združitvi Dalmacije s Hrvatsko. Starčevićjanci se boje, da, ako bi se to posrečilo, bi se Madjari gotovo te združitve tako okoristili, kakor so se pri utelesenji vojaške krajine, dočim mislijo Dalmatinci, da se jim slabše nego sedaj sploh goditi ne more.

Ogerska zbornica.

o katere odprtosti smo že poročali, vzbuja zdaj pozornost ne samo ogerskih nego tudi avstrijskih po-

Dalje v prilogi.

VI.

Dve misli ne moreta ob istem času neovirani bivati v svetu idej druga zraven druge; istotako, kakor ne morata dve trupli v fizičnem svetu bivati na jednem in istem prostoru. Trojka, sedmica in as so kmalu naslikale v Hermanovi glavi sliko umrle stare gospe. Trojka, sedmica in as mu neso šli iz glave in so zmiraj premikale njegove ustnice.

Če je videl mlado deklico, je vskliknil: kako je vitka, prava „Coeur-trojka“ (pri francoskih kartah) Če ga je kdo uprašal, koliko je ura? je zmiraj odgovarjal: čez pet minut bo sedem. Vsak debelih spominjal ga je asa. Trojka, sedmica in as so ga preganjali v spanji in se mu v različnih podobah pokazovali. Trojka je cvetela v podobi krasnega „grandiflora“, sedmica se mu je predstavljala v podobi gotiških vrat, as pa kot ogromen pajk. Vse njegove misli zjediniile so se v jedno: porabiti skrivnost, katero je tako drago plačal. Sklenil je, vzeti odpust in potovati. Hotel je v Parizu v javnih igrališčih začarani „Tortum“ odzvzeti zaklad. Slučaj ga je oprostil tega truda.

V Moskvi se je sestala družba bogatih igralcev pod predsedništvom slavnega Čekalinskega, ki je celo svoje življenje pri igri probil in si mili-

jone pridobil, s tem, da si je dal dobitke z menicami plačati, dočim je sam zgube vedno z denarjem plačal. Njegova dolgoletna skušnja mu je pridobila zaupanje njegovih tovarišev in njegova vedno odprta hiša, njegova obče znana kuhinja, njegova prijaznost in šaljivost osigurali so mu spoštovanje občinstva. Potoval je v Petrograd. Mladina ga je obkročila; pri kartah so pozabili na bale in zabave pri „faraonu“ so bolj ljubili nego dražesti ženske lepote.

Narumov je privel k njemu Hermana. Prehodila sta vrsto krasnih soban, ki so bile napolnjene z uljudnimi postrežniki. Vse so bile polne gostov. Nekoliko generalov in tajnih svetnikov je igralo whist, mlajši so sedeli brezbrizno na žametnih zofah, jeli so sladoled in pušili iz čibukov. V salonu pri dolgi mizi, pri kateri se je nad dvajset igralcev zbralo, sedel je gospodar in imel banko. Bil je mož kacihi šestdeset let in častitljive zunanosti; srebernobeli lasje so pokrivali njegovo glavo; poln, rudeč obraz je izražal njegovo dobrosrčnost, oči so se mu blesketale, oživljene z neprestanim smehljanjem.

Narumov mu je Hermana predstavil. Čekalinski mu je prijazno stisnil roko, ga prosil, se ne vezati na nepotrebne ceremonije in je nadalje igral. Igra je trajala zelo dolgo. Na mizi je ležalo

nad trideset kart. Čekalinski je po vsakem metu nekoliko počakal, da bi igralci imeli priliko, si karte urediti in izgubo zapisati; uljudno je poslušal njih željo, še uljudnejše je zravnal karto, ki jo je kdo preganil. Nazadnje je bila igra končana. Čekalinski je mešal karte, da bi vnovič začel banko.

Mi dovolite, da stavim na jedno karto? rekel je Herman, svojo roko za nekim debelim človekom stegnivši, ki je tudi „poantesoval“.

Čekalinski se je smehljaje molče priklonil v znak dovoljenja. Narumov je čestital smeje Hermanu, da je vendar jedenkrat končal svoj post in mu je želel dober začetek.

— „Le jedna“, rekel je Herman, in napisal s kredo stavo na svojo karto.

— Koliko, je uprašal bankir, z očmi prikimaje? Oprostite, jaz ne vidim dobro.

— Jeden in štirideset tisoč, odgovoril je Herman. Pri teh besedah se na jedenkrat obrnejo vseh oči na Hermana.

— On je zblaznel, mislil si je Narumov.

— Dovolite mi, da Vas opominim, rekel je Čekalinski z vednim smehljanjem, da je Vaša stava zelo velika; tukaj še nihče ni več stavil kot 275 „simplov.“ (Konec prih.)

litiških krogov, zakaj, kakor vse kaže, bode ta sesija posebno burna. Pokopano bojno koplje izkopal in nabrusil je zopet grof Appony, in z njim pripravljajo se zlasti Košutova stranka na krepak odpor proti vsem namenom ministerstva Szaparyjevega. Toda tudi vladna stranka ne drži križem rok, nego skrbi za to, da bode, kolikor mogoče, zavračala opozicijo ter utrdila svoj ugled in svoj upliv tudi za nove volitve, ki se bodo vršile prihodnjo spomlad. — Glede proračuna za l. 1892 javljajo oficijozni listi, da bode baje 20 milij. prebitka. Pri tej priliki naglašajo se tudi odločno, da je vojni minister umaknil vse svoje terjatve, da so torej vznemirjajoča poročila o novih troških v vojaške svrhe neosnovana.

Vnanje države.

Iz Srbije.

Srbski minister za bogočastje in pouk, St. Nikolić, uležil je svojo ustavko in sicer zato, ker je cerkvena sinoda volila znova že jedenkrat odklonjenega liberalca Milutina Stokića za škofa Zajčarskega. Glede naslednika Nikoliću se ne ve še nič gotovega. Tudi govorica, da bode ustopil minister-ski predsednik Pasić in da pojde kot poslanik v Peterburg ne utihne in razlogi, kateri se za to premembo navajajo, so toli tehtni, da je vsa stvar kaj verjetna. Pasić misli prepuštili radikalno stranko, v kateri se javljajo različne težnja nekaj časa svoji usodi, da bi potem toli laglje nastopil zopet vodstvo.

Rimski dogodki.

Izgredi francoskih romarjev in manifestacije stanovništva ne samo v Rimu nego tudi po drugih mestih Italije, so za razžaljenega sina pokojnega Viktorja Emanuela najlepše zadoščenje. Francosko ministerstvo je sklenilo poslati prelato francoskim okrožajo ter jih naprositi, da ne prirejajo več romarskih vlakov. Ne verujemo, da bi se udali bojeviti duhovniki kar tako slepo tej naredbi, zmerni duhovniki pa tako niso posebno naudušeni za take reči. Vrh tega pooblasilo je francosko ministerstvo svojega poslanika v Rimu, da izrazi italijanskemu ministru notranjih zadev globoko obžalovanje nad izgredi francoskih romarjev.

Boulanger.

Svoboda je dandanes, kar je bila nekoč starogrška boginja, kdor se je dotakne, zapal je smrti. Po samomoru amerikankega usurpatorja Balmacede, samomor Boulangerjev! Mož, ki so ga slavili tisoči in tisoči, ki bi bil imel, da mu je bila sreča mila, nebrojno pristašev ta isti mož ni imel v prognanstvu druge tolažbe nego ljubezen svoje ljubice. Ko je ta žena izdihnila dušo svojo, postalo je prognanstvo — samota, grozna samota, katere ni razsvetljeval ni žarek nade. Tako samoto prenašati, je li to mogoče? Težko! Ona ga ni ostavila, ko se je zapel v pogubonosno zaroto, ni ga ostavila, ko je moral bežati, ni ga ostavila, ko je trpel v prognanstvu, ni ga ostavila, ko je propal sramotno in bi zapuščen in izdan od vseh, šla je za njim kamor ga je peljala usoda; on pa je šel za njo v grob. Nazori o samomoru so kaj različni, in nekateri trde, da krenejo na to pot samo bojazljivci. Mogoče, da je to res, a za vsak slučaj pa le ne velja. O moralnem in fizičnem pogumu, ki ga je treba onemu, ki namerja poslužiti se nabitega samokresa, ne bomo govorili, ali po našem mnenju je samomor le tedaj izraz bojazljivosti, ako ga stori, kdor ima še dolžnosti do drugih ljudi; jeli se more to reči o nesrečniku, ki je storil konec svojemu življenju na grobu, rosnem od prelitih solza?

Pogreb Boulangerja bil je zelo lep in je presenetil nasprotnike njegove. Došlo je mnogo njegovih pristašev, mej njimi tudi Rochefort, Laur, Millevoye in Paul Déroulède, katerega je Boulanger imenoval izvršiteljem politične upora.

Gladstone

se je zopet oglašil. V Newcastu zborovali so te dni odposlanci zaveze liberalnih društev angleških, katerih se je sešlo nad 2000. Obravnavalo se je zlasti o Homeruleu in o terjatvi delavcev zaradi osemurnega delavnika. Sklenilo se je, da bode stranka ostala i nadalje za Gladstonov Homerule, a glede osemurnega delavnika ni se staval nikak ukrep. Tudi Gladstone počastil je zborovalce s svojim obiskom, ter poudarjal v svojem govoru Homerule a delavce opozarjal na to, da jim je skrbeti najprej za boljše in izdatnejše zastopstvo v parlamentu predno se bode rešilo uprašanje o osemurnem delavniku. Glede vnanje politike angleške govoril Gladstone precej rezko. Naglašal je posebno, da se je začela slabost angleškega upliva na svetovno politiko javljati posebno, ko se je zasedel Egipt. Gladstone pravi, da ne bode Salisbury rešil egiptskega uprašanja, v katerega je po svoji okornosti zapletel Angleže, nego da bode to delo zapustil naslednikom svojim v rešitev. — Na Angleškem zmatrajo ta govor Gladstonov kot izjavo, da hode i prihodnjo spomlad, kadar se bodo vršile nove volitve v angleško zbornico, vodil liberalno stranko, katero trdno upa, da bode zmagala.

Dopisi.

Iz Novega mesta, dne 3. oktobra. [Izv. dop.] Kakor sem že javil, dosegel je vitez Schwarz, da se je v njegovih sferi z dijaki pričela preiskava po

cesarski naredbi z dne 20. aprila 1854. št. 96 dr. l. Okr. glavar s Krškega, g. Henrik Weiglein, je bil za to obravnavo delegiran ter je danes štiri dijake obsodil po navedeni naredbi na 8 dni (reci osem dni) zapora ter na solidarno plačilo troškov.

Tukajšnji advokat dr. Slanc je prevzel zagovornišvo dijakov. Mej obravnavo ni smel posredovati; oglašil je pa priziv proti navedeni razsodbi. Prihodnjič javim kaj več. Zdaj se bodo zapisniki, ki so se skoraj 6 dni pisali, pregledali. Danes se le toliko vé, da so se dijaki obsodili po navedeni naredbi. Še povedalo se jim ni, po kakem ravnanju in proti kateri, v §. 11. te naredbe navedenim dolečbam so se pregrešili. Vsaka kazenska razsodba mora pa natančno izreči, kaj in sčim se je človek pregrešil. — Danes je okr. glavar Novomeški, g. vitez Schwarz, poklical v urad vse krčmarje iz Novega mesta in Kandije, ter jim povedal, da ne smejo zvečer čez 10 uro točiti. Rekel je, da je bil on v dveh krčmah v Novem mestu žaljen in da si zdaj že ne upa več v krčmo. Zapretel je, da bode dal po žandarmih nadzorovati vse krčmarje, da se ta njegova zapoved izpolni, a da bode dajal denarne ter zaporne kazni onim, ki se ne bodo ravnali po tem ukazu, oziroma odvezel tudi obrt. Vsak krčmar, povedal je gosp. okrajni glavar začudenim poslušalcem, je odgovoren za to, če se kak gost po drugem razžali, krčmarji ne smejo vina ali piva točiti onim, ki imajo kake hude muhe v glavi.

Komentar si za danes delajte bralci sami; pa mislite samo jedno, da je v našem slavnem mestecu nad 70 uradnikov.

Lette-Falls v Ameriki, dne 20. septembra. [Izv. dop.] Gospod urednik! Blagovolite dati mojemu dopisu malo prostora, kajti ni še doigo, kar sem se poslovil od svoje domovine in svoje rodbine, ter se preselil v Ameriko. Mnogokrat sem čital še doma in tudi tukaj že o nesrečah, ki se pripetijo na železnicah v Ameriki, a temu se ni čuditi, kajti tukaj železnice niso tako urejene, kakor v Avstriji, tukaj se naredi železnični tir in vlak drdra po njem silovito naglo, nikjer pa ni človeka, da bi pregledoval železniški tir. Železniški tir se tukaj šele takrat popravi, kadar skoči hlapec s tira, da se ponesrečijo potovalci, ali pa kadar je že tako poškodovan, da ni moči voziti po njem. Železniških paznikov ni videti in jih tudi ni, toda železnice so napeljene na vse strani. O nesrečah na železnici čuje se skoro vsak dan, ljudij ponesreči se vedno več in vender pride vsak teden po štiri tisoče in več naseljencev sem, zvečine ruskih židov, katerih pa tu niso prav nič veseli.

Dragi čitatelj, sodi sam, jeli se ne bode na ta način Amerika v kratkem prenapolnila. Mnogi bi se radi vrnili v svojo domovino pa ne morejo, ker jim denarja nedostaja, dela pa ni. Brez denarja ne svetujem nikomur, da gre sem, zakaj zelo se vara, kdor misli, da je Amerika obljubljena dežela. Toda ljudje ne verujejo radi, zato naj se prepriča vsak sam.

Pred kratkim je začel v Čikagu izhajati lep slovenski list, katerega smo zelo veseli, kajti vsak si ne more domačih listov naročiti, iz angleških pa ne izve ničesar o domovini. Tako pa izvedo iz „Amerikanskega Slovenca“ tukaj živeči rojaki vse kar se tiče stare in nove svoje domovine. Posebno toplo priporočamo „Amerikanskega Slovenca“ onim domačinom, ki bi se radi poučili o ameriških razmerah iz zanesljivega vira.

Anton Korenčan.

Petindvajsetletnica čitalnice v Št. Vidu in Bl. Potočnikova slavnost.

V nedeljo praznovala je čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano, jedna izmed prvih selskih čitalnic, svojo petindvajsetletnico, ob enem pa tudi spomin na svojega ustanovitelja, župnika Blaža Potočnika, katerega se je odkrila spominska plošča na farni cerkvi v Št. Vidu. Ob 9. uri zjutraj bil je vsprejem došlih gostov pri slavaloku v začetku vasi, kjer je goste pozdravil čitalniški predsednik gosp. Jovan. Brdka Slovenke Št. Vidske v narodnih nošah s pečami na glavi, ob enem pevke čitalnice, okrasile so društvene zastave in pripele došlim gostom šopke na prsi. Po kratkem odmoru v Narodnem domu Št. Vidskem podal se je spreved v cerkev mej pokanjem topičev v naslednjem redu: Požarna bramba Št. Vidske, kat. rokodelsko društvo iz Ljubljane in Št. Vidsko z zastavama, čitalnici Šišenske in Št.

Vidska z zastavama, poslednja z mešanim pevskim zborom, deputacije Pisateljskega društva, Matice Slovenske, Glasbene Matice, družbe sv. Cirila in Metoda, čitalnice Ljubljanske itd. Došlo je več odličnih gostov in štovateljev slavljencevih iz raznih krajev, mej njimi g. Peterca, župnik v Dubravcu (Turopolji), rojak Št. Vidski.

V cerkvenem govoru podal je g. župnik Babnik iz Toplice pri Novem mestu nekoliko životopisnih črtic iz življenja Potočnikovega, katerega je proslavljaj kot dušnega pastirja, vrlega duhovnika in ljubezuivega župnika, ki si je mej ljudstvom stekel naslov „gospod oče“. Stavljaj je slavljence v vzpodbuden vzgled, poudarjajoč, da zaslužne može treba ne samo slaviti, nego tudi posnemati.

Po cerkvenem opraviu zapel je mešani zbor čitalnice Št. Vidske precizno prvo kitico Potočnikove „Zvonikarjeva“. Na to govoril je gosp. Babnik slavnostni govor, v katerem je poudarjal, da Potočnikova slava sega tudi čez cerkven prag, tudi čez meje Št. Vidske fare, znano je njegovo ime po vsem Slovenskem. Uvedel je ubrano cerkveno zvočenje, ki se je prvokrat oglašilo l. 1840 v Št. Vidu in se potem razširilo po vsem Kranjskem; drugič, ker je tudi zlagal blagoslavne domače narodne pesmi po vzgledu Vodnikovem; tretjič, ker je zložil tudi lepe cerkvene pesmi, katere so mu prišle iz srca in segale v srce in se razširile mej narodom tudi zunaj cerkve; (žal, da se o sedanjem cerkvenem petji ne more reči kaj jednacega in globoko nas more biti sram, da se je pela pri maši Potočniku na čast mesto katere njegovih pesmi Kyrie ptujca Witta!) četrtič, ker je bil Potočnik slovenski pisatelj sploh in pisal članke v razne liste; petič, ker je ustanovil Št. Vidsko čitalnico, prvo na deželi, ki praznuje danes svojo petindvajsetletnico.

Potem so obrne g. govornik proti že odkriti spomenski plošči na pročelji cerkve in zakliče trikratni „Slava Blažu Potočniku“, kar je obilo zbrana množica naudušeno ponovila. Spominska plošča ima napis: V tej fari je kot župnik 39 let pastiroval gosp. Blaž Potočnik, ustanovitelj narodne čitalnice. „Kdor hoče živeti in srečo imeti, naj dela veselo in moli vmes.“ — Narodna čitalnica ob svoji petindvajsetletnici 4. oktobra 1891. Pevci zapeli so potem drugo kitico „Zvonikarjeva“. Ves spreved podal se je potem v omenjenem redu k Kraljiču, kjer je bil slavnostni banket v gornjih prostorih, katerega se je udeležilo nad 70 oseb.

Prvo zdravico napil je predsednik čitalnice g. Jovan presvetlemu cesarju, potem g. župnik Peterca fari Št. Vidski in župniku g. Babniku. G. Babnik napil je prirediteljem današnje slavnosti in odboru čitalnice. Deželni poslanec in odbornik dr. Vošnjak v daljnjem govoru obžaluje, da se zanemarja slovensko petje v cerkvi, da se nadomešča s tujim in prosi navzoče g. duhovnike, naj zopet obude Blaž Potočnikove cerkvene pesmi. Nadučitelj g. Žerovnik nazdravi vsem došlim gostom, g. Drenik so zahvaljuje v imenu Ljubljanske in Šišenske čitalnice ter Glasbene Matice in nazdravlja nasledniku Blaža Potočnika sedanjemu župniku g. Malovrhu. G. župnik Peterca nazdravlja rokodelskemu društvu, posebno Ljubljanskemu in njegovemu predsedniku g. prof. Gnjezdi, ki je tudi praznoval te dni petindvajsetletnico svojega delovanja. G. župnik Malovrh kot predsednik rokodelskega društva nazdravlja Št. Vidčanom, g. Gnjezda rokodelcem, posebno mizarjem, g. Peterca kmetskim gospodarjem in gospodinjam, g. Drenik g. Valenti, ki je pel pri otvorenji Št. Vidske čitalnice in gospodični Miklavčič, navzočni zastopnici učiteljskega stanu, g. župnik Peterca zjedinjeni Sloveniji, dalje deželnemu odboru kranjskemu. G. dr. Vošnjak zahvaljuje se v imenu Pisateljskega društva in družbe sv. Cirila in Metoda ter dež. odbora, ki bode vedno pred očmi imel koristi slovenskega naroda. Nazdravlja čitalnici Št. Vidski, da jo Bog ohrani in da se razvija v vzgled drugim po deželi. (Konec prih.)

Imenik podružnic družbe sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

13. **Selska na Gorenjskem:** 1. Fran Šlibar, posestnik; 2. Jožef Grošelj; 3. Miha Bergant. Letnikov 25, skupaj 25. Gld. 31-60.
14. **Loškopotoška:** 1. Anton More, farni administrator; 2. Fran Golmajer, nadučitelj; 3. Fran Kovač, trgovec. Nam.: 1. Fran Kadunc, administrator v Dragi; 2. J. Knaps, posestnik v Loškem potoku; 3. Pavel Turk, župan v Dragi. Ustanovnikov 12, letnikov 50, podpor-nikov 22, skupaj 84. Gld. —.

15. **Škofja Loka:** 1. Blaž Mohar, posestnik; 2. —. 3. Lovro Sušnik. Namestniki: 1. Ivan Tomazič, mestni župnik; 2. August Sušnik. Ustanovnikov 7, letnikov 17, skupaj 24. Gld. 30-90.
16. **Železnika:** 1. Jakob Mrak, župnik; 2. Jakob Dermota; 3. Martin Klopčič. Namestniki: 1. Fran Demšar; 2. Fran Oblak; 3. Anton Klemenčič. Letnikov 14, podpornikov 12, skupaj 26. Gld. 13-15.
17. **Postojnska:** 1. Fric Višič, nadžupan; 2. Fran Zakrajšek, kaplan v Postojni; 3. Jakob Dimnik, učitelj. Namestniki: 1. Alojzij Kraigher, trgovec; 2. Fran Padar, c. kr. logar; 3. Rihard Šeber, tiskar. Ustanovnikov 25, letnikov 36, skupaj 61. Gld. 26-90.
18. **Blejska okolica:** 1. Josip Razboršek, dekan v Gradu; 2. Josip Žirovnik, nadučitelj v Gorjah; 3. gospd. T. Strle učiteljica. Nam.: 1. Janez Berlec, župnik; 2. Fr. Rus, nadučitelj; 3. Katarina Drol, učiteljica. Ustanovnikov 5, letnikov 44, skupaj 49. Gld. 30-00.
19. **Trnovo-Bistrica:** 1. Ivan Vesel, dekan v Trnovem; 2. Ivan Strnad, kaplan; 3. Žiga Furlan, davčni uradnik v Bistrici. Namestniki: 1. Juraj Strucelj, c. kr. okrajni sodnik v Bistrici; 2. Josip Kostanjevec, učitelj v Trnovem; 3. Fr. Samsa diurnist v Trnovem. Skupaj 50. Gld. —.
20. **Beničja:** 1. Ignac Okorn, župnik; 2. Hinko Kavčič, deželni poslanec v Razdrtem; 3. Anton Jemec, kaplan. Namestniki: 1. Janko Rahne, c. kr. notar; 2. Iv. Trošt, učitelj; 3. Josip Meden, posestnik. Ustanovnikov 6, letnikov 37, podpornikov 12, skupaj 55. Gld. 32-90.
21. **Premška:** 1. Nikolaj Križaj, župnik; 2. Peter Cebin, nadučitelj; 3. Fran Žnidaršič, trgovec. Ustanovnikov 5, letnikov 16, podpornikov 17, skupaj 38. Gld. 10-00.
22. **Pivka s sedežem v Št. Petru:** 1. Matej Sitar, duhovnik v Šent Petru; 2. Stefan Jelenc, učitelj v Trnpi; 3. Mihael Kalan, nadučitelj v Št. Petru. Nam.: 1. Fran Groznik, vikar v Zagorji. Ustanovnikov 22, letnikov 52, skupaj 74. Gld. 40-00.
23. **Idrija:** 1. Alojzij Novak, učitelj; 2. Anton Levstek, učitelj; 3. Fran Lapajne, trgovec. Nam.: 1. Fran Kos; 2. Valentin Lapajne, trgovec. Pokrovitelj 1, ustan. 11j letnikov 24, podpornikov 12, skupaj 48. Gld. 14-30.
24. **Zatičina-Višnja gora:** 1. Jakob Razpotnik, župnik v Višnji gori; 2. Janko Škrbinec, nadučitelj; 3. Jožef Škufca, posestnik v Višnji gori. Namestniki: 1. Primož Ribnikar, župnik v Zatičini; 2. Fran Kovač, učitelj v Zatičini; 3. —. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 20, podpornikov 8, skupaj 42. Gld. 26-00.
25. **Brdski sodniški okraj:** 1. Ivan Vrhovnik, župnik; 2. Janko Krtnik, graščak; 3. Ivan Janežič, nadučitelj v Dohu. Pokrovitelj 2, ustanovnikov 8, letnikov 61, podpornika 2, skupaj 73. Gld. 59-21.
26. **Poljanska dolina:** 1. Jernej Ramoveš, župnik v Poljanah; 2. Val. Šubic, podobar; 3. Fran Grošelj, posestnik. Namestniki: 1. Fran Petrovčič, župnik na Trati; 2. Radivoj Rant učitelj; 3. Alojzij Giacomini. Ustanovnikov 3, letnikov 41, podpornikov 11, skupaj 55. Gld. 70-—.
27. **Meniševska, sedež Begunje pri Cerknici:** 1. —. 2. Josip Žirovnik, nadučitelj; 3. T. Bonač, posestnik. Namestniki: 1. Juraj Meden, posestnik; 2. Fr. Otoničar; 3. Josip Meden. Ustanovnikov 10, letnikov 26, podpornikov 5, skupaj 41. Gld. 15-00.
28. **Črnomeljka:** 1. Fran Šetina, učitelj; 2. R. Justin, učitelj; 3. Janko Schweiger, posestnik. Ustanovnikov 5, letnikov 34, podpornika 2, skupaj 41. Gld. 29-50.
29. **Vipavska:** 1. Mat. Erjavec, dekan; 2. Rud. Dolenc; 3. Radoslav Silvester. Namestniki: 1. Št. Tomšič; 2. M. Arko; 3. Anton Hrovatin. Ustanovnikov 16, letnikov 39, skupaj 55. Gld. 25-00.
30. **Litijska:** 1. Jernej Zupančič, duhovnik; 2. L. Svetec, c. kr. notar; 3. Fran Knaflič, posestnik v Šmartnem. Namestniki: 1. Fran Podkrajšek, načelnik žel. postaje na Savi; 2. Martin Molek, župnik; 3. J. Ravnihar, nadučitelj v Litiji. Pokrovitelj 5, ustan. 5, letnikov 50, podpornikov 64, skupaj 124. Gld. 167-00.
31. **Krško in okolica:** 1. Dr. Jurij Sterbenec, dekan v Leskovcu; 2. Ferdo Černovšek, uradnik v p. v Krškem; 3. —. Nam.: 1. Dr. Lovro Mencinger, advokat. Ustan. 7, letnikov 32, skupaj 39. Gld. 33-00.
32. **Vrhnjski sodniški okraj:** 1. Iv. Koprivnikar, dekan na Vrhniki; 2. Ant. Flis; 3. Jožef Lenarčič. Nam.: 1. Gabrijel Jelovšek za Vrhniko; 2. Jožef Verbič za Borovnico; 3. Ivan Gruden in Simon Ogrin, podobar. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 17, letnikov 32, skupaj 50. Gld. 33-00.
33. **Logatec:** —.
34. **Smelednik in okolica:** 1. Henrik baron Lazarini, graščak; 2. Primož Oblak; 3. Anton Pavlin. Namestnik: Josip Keršič. Ustanovnikov 11, letnikov 56, podpornik 1, skupaj 68. Gld. 18-31.
35. **Zenska podružnica za Bistriški okraj na Notranjskem:** 1. Sofija Šabec posestnica; 2. M. Hladnik; 3. Ivanka Ličan. Nam.: Pavlina Bachmann. Ustan. 12, letnic 68, podpornic 22, skupaj 102. Gld. —.
36. **Žužembek in okolica:** 1. —. 2. Ivan Jerše, posestnik; 3. Ivan Zorec, trgovec. Nam.: 1. Fran Valand, župan; 2. Jakob Škerlj; 3. Fran Ferjančič. Ustan. 6, letnikov 16, podpornikov 3, skupaj 25. Gld. 16-30.
37. **Naklo s okolico na Gorenjskem:** 1. —; 2. —; 3. Fran Pavlin posestnik v Podbrezji. Skupaj 30. Golinarjev —.
38. **Kamnik s okolico:** 1. Josip Močnik, župan, lekar; 2. Fran Stelč, posestnikov sin; 3. Josip Stelč, posestnikov sin. Nam.: 1. Martin Novak, c. kr. poštar; 2. Anton Pintar, trgovec; 3. N. Zadnikar, c. kr. okrajni živino-zdravnik. Ustanovnikov 8, letnikov 38, podp. 15, skupaj 61. Gld. 50-00.
39. **Cerkije na Gorenjskem:** 1. Andrej Vavken, nadučitelj in župan; 2. Fran Krek, kaplan; 3. Radoslav Kočvar, farmacevt. Ustan.: 12, letnikov 28, podp. 18, skupaj 58. Gld. 58-00.
40. **Kostanjeviški okraj:** 1. Viktor Rosina c. kr. notar; 2. Josip Rohrmann, koncipient; 3. M. Novak, okrajni sodnik. Namestniki: 1. Damijan Pavlič, župnik; 2. —. 3. Fran Gregorič. Ustanovnikov 6, letn. 46, skupaj 52. Gld. 106-05.
41. **Št. peterska ženska v Ljubljani.** (V osnovi.) (Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Vabilo na redni občni zbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani,) kateri bode dne 10. oktobra 1891 v knežjem dvorcu (II. nadstropje) ob 7. uri zvečer. Vpored: 1. Na savor prvoednikov. 2. Poročilo tajnikovo o društ-

venem delovanju. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamni nasveti. Čast. g. člane uljudno prosimo, da se tega zbora mnogoštevilno udležje.

— (Iz pisarnice „Dramatičnega društva“.) Naš skladatelj gospod Anton Foerster obogatil je dramatično glasbo z novim delom. Uglasbil je namreč „Materin blagoslov“, tako da je zdaj to delo popolnoma opereta. Vsled novih skladeb je glasbeni del toli obširen, da bode treba tekst znatno skrajšati ter mu podati bolj obliko libreta. „Materin blagoslov“ v Foersterjevi obliki pride na oder še v letošnji gledališki dobi.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) poslal je preč. gosp. župnik Jožef Sattler 4 gld. 21 kr. s pristavkom: „To svoto pošiljajo Križenčani pri Mariboru z gaslom: „Naj nesloga zgine — Z drage domovine.“ Tudi naša najiskrenejša želja slednjemu Slovincu je:

„Da srečno, slavno in jedino

Premilo gleda domovino!“

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(„Sokol“ Ljubljanski) naznanja svojim, članom, da se prične streljanje v soboto, 10. t. m. ter se lahko se zglasé člani, ki tega še neso storili. Za prvi večer dal bode dobitke društveni odbor. Naj se torej podvzajajo člani, ki se žele udeležiti streljanja ter naznanijo to pravočasno odboru. Streljanje bode vsako soboto zvečer.

— (Poročilo) se je včeraj gospod Emanuel Josin, c. kr. deželneplačilnega urada oficijal z gospodično Ano Lubej iz Ljubljane.

— (Obrtno spisje,) sestavil Ant. Funtek, c. kr. strokovni učitelj v Ljubljani, je naslov knjigi, ki jo je natisnil in založil Dragotin Hribar v Celji. Na 165 straneh velike osmerke podaje knjiga marsikaj prav koristnega za praktično življenje in bode gotovo dobro došla našim obrtnim šolam, za katere je namenjena v prvi vrsti. Tvarina je razdeljena v naslednja poglavja: Predgovor in o poslovnih sestavkih v obče, I. Poslovna naznanila, II. Poslovno dopisovanje, III. Telegrami, IV. Listine, V. Uloge pri uradih. V dodatku pa so razna praktična navodila o trgovskih firmah, poštnih zadevah, o uradnih določilih, kolkovini itd. Knjiga ustreza živo čuteni potrebi in bode dobro služila ne samo učencem obrtnih šol, nego tudi starejšim obrtnikom slovenskim, ki utegnejo najti v njej marsikaj koristnega. Da je jezik v knjigi lep in gladek, za to nam je porok sestavljalčevo ime. Trdo vezani knjigi je cena 80 kr. Naj bi pridno segali po njej oni krogi, katerim je namenjena v prvi vrsti.

— (Dobava.) Za potrebe c. in kr. vojaške bolnišnice v Gorici vršila se bode dne 22. oktobra 1891 v c. in kr. vojaški bolnišnici v Gorici ponudbena obravnava zaradi zagotovljenja bolnišnične hrane in dobave zdravniških potrebščin za čas od 1. januarja 1892 do konca decembra 1892 oziroma pri jako ugodnih ponudbah za tri leta. Pismene, kolkovane ponudbe je za vsako gori omenjeno dobavno vrsto posebej vložiti najdalje do 10. ure dopoldne napominanega obravnavalnega dne. Ponudbene goličice (blankete) dobiti je pri c. in kr. vojaških bolnišnicah, c. in kr. garnizijskih bolnišnicah in pri intendanciji 3. voja, kjer se tudi lahko pogojni zvezki pogledajo. Razglas, obsejajoč približno vsakoletno potrebščino, ponudbeni formular in splošni pogoji leže do 13. t. m. tudi v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na ogled.

— (Blaž Potočnik.) Spomenica ob petindvajsetletnici čitalnice v Št. Vidu pri Ljubljani. Sestavil Janko Žirovnik, nadučitelj. Ta knjižica, ki podaja podobo in zanimive životospisne črtice iz življenja ustanovitelja čitalnice Št. Vidske, dobiva se po 10 kr. pri odboru. Prijatelji pokojnega ki so ga poznali osebno, a tudi drugi bodo radi segali po zanimivem delcu, kateremu je pridejana na konci zbirka kratkočasnih smešnic iz ust pokojnika, ki je bil kakor znano jako jovijalen in rad dobre volje.

— (Iz Knežaka) se nam piše: Že večkrat čitali smo v slovenskih listih dopise, ki svarijo ljudstvo pred raznimi agenti, ki se stičejo po množih krajih, loveč za svoje slabo podkovane zavarovalnice novih udov. Tudi v našo „Pivko“ izgubil se je nekov Štefančič, agent zavarovalnice „Feniks“, katera — kakor se sliši — ni baš na dobrih nogah. Dotičnik posluhuje se v dosego svojega namena uprav nezaslišanih sredstev. Ker so naši kmetje zavarovani večinoma pri vrli banki „Slaviji“, sumniči jo kot nezanesljivo ter zahtevajo ljudem, da je nje-

gova zavarovalna „cesarska“, ker ima na glavi „cesarski orel“ ter se sploh povsod poslužuje jako podlih sredstev. No, pri nas si je — hvala Bogu — izbral kaj slabo polje svojemu delovanju, — a vender bi utegnil ujeti kacega nevedneža v svoje zanjke. V dolžnost si tedaj štejejo svariti slehernega, zlasti pa one, ki so pri „Slaviji“ zavarovani, naj se nikakor ne dajo zapeljati sladko-lažnjivim besedam „Feniks“ -ovega agenta, ker bodo pri tem napravili sigurno prav slabo menjo. Obžalujemo pa zavarovalnico „Feniks“ (Phönix), da pošilja take ljudi po svetu ter si že s tem sama sebi daje pravi „signum paupertatis“.

—k.

— (Vabilo k veselici,) katero priredi pevsko društvo „Zvon“ v nedeljo dne 11. oktobra 1891. l. v prostorih g. Ig. Zore-ta v Črnem potoku v društveno svrhu. Vpored: 1. F. S. Vilhar: „Davorija“, moški zbor. 2. A. Nedved: „Veseli pastir“, mešani zbor. 3. I. Hudovernik: „Naša zvezda“, moški zbor z bariton-solo. 4. A. Nedved: „Vijolčin vonj“, mešani zbor. 5. *.: „Velika gostija“, šaljivi čveterospev. 6. Volarič: „Slovanska pesen“, mešani zbor. 7. H. Sattner: „Na planini“, moški zbor z bariton solo. 8. F. S. Vilhar: „Večerna“, mešani zbor. 9. Ples. Pesni so izključno nove. Udje so ustoppnine prosti. Neudje plačajo za osobo 20 kr., za rodbino 40 kr. Začetek ob 5. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

— (Cesarsko darilo.) Po nedolžnem na dosmrtno ječo obsojeni Gregor Apat iz Braslovč, čegar nedolžnost se je dokazala, ko je prebil že štiri leta ječe, dobil je po milosti cesarja odškodnine 800 gld. Znano je, da je bil Apat lani izpuščen iz ječe, ko se je na smrtni postelji javil pravi morilec.

— (Narodna ravnopravnost pri sodiščih v Gorici.) O tej zadevi piše „Nova Soča“: Čitateljem našim je znano, kako težko je Slovincem doseči pri sodiščih v Gorici pravico v slovenskem jeziku. Za vsako drobtinico se moramo boriti! Z odločnim zahtevanjem smo n. pr. dosegli, da se nam potrditev zaplembe naznani s slovensko razsodbo. Slovenščina je prav lepa, tako da se okrožno sodišče nikakor ne more več izgovarjati, da nima za slovensko uradovanje sposobnih močij. To smo torej dosegli! Samo to bi bilo želeti, da bi vsak Slovenec dobil jednake razsodbe in ne le tisti, ki se za to odločno potegnejo. — A čujte, kako težko nam je priti do popolne ravnopravnosti: slovenska razsodba se nam je vročila z laško vročilnico. Seve, da smo tudi proti temu napravili primeren korak! Za vsako drobtinico se moramo torej posebej bojevati. Kolikor je nam znano, moralo bi pri našem okrožnem sodišču biti mej 100 vročilnicami vsaj 70 slovenskih, a ne izda se niti jedna. Tudi na deželo grede le laške. Ako bi vsi Slovenci ravnali kakor mi, bilo bi v enem mesecu vse drugače! Pri mestno-odrejenem sodišču imeli smo zadnje tedne dve pravdi; obakrat so bile vloge slovenske, zapisniki pa od prve do zadnje črke laški. Pri okrožnem sodišču smo odločno zahtevali, naj se zapisnik piše v slovenskem jeziku, a ni se nam hotelo vstreči. Zato nismo hoteli zapisnika podpisati in smo zahtevali, da se v zapisniku dostavi, zakaj da nočemo tega storiti. To se je tudi zgodilo, kar bo prav dobro služilo v nadaljni borbi za slovensko uradovanje v Gorici.

— (Slovenske pesmi) za sopran, alt, tenor in bas, uglasbil in veččastitemu gospodu Šim. Gregoriču, slavnemu pesniku slovenskemu posvetil Hr. Volarič. Op. 7. Tako je naslov lični publikaciji, obsegajoči devet mešanih zborov, katera je izšla v založbi skladatelja. Tisk oskrbel je litografski zavod Blaznikovih naslednikov. Ime skladateljevo, čegar mešani zbori se povsod pojo radi, nam je porok, da bodo tudi te najnoveje njegove skladbe dobro došle slovenskim pevkam in pevcem. Cena zvezku je 70 kr., s poštnino 75 kr. Naročuje se: Hr. Volarič v Kozani, pošta Kojško — Goriško. Ko pregledamo skladbe, spregovorimo kaj več o njih.

— (Razstava Goriška) zaključila se je v nedeljo 4. t. m. Udeležba občinstva je bila prav živahna. Za nas bila je zanimiva v toliko, kar se je tikalo slovenskih razstavljalcev, v celoti imela je pa, kar smo že poudarjali tudi mi, preveč italijanski značaj, akopram bi baš na Goriškem Slovenci morali imeti mnogo več veljavnosti in javnem življenji, primerno številu slovenskega prebivalstva na Goriškem.

— (Zagrebska razstava.) Prvi dobitke razstavne loterije v vrednosti 10.000 frankov za-

dela je serija 241, šte. 76, drugi dobitnik (voz v vrednosti 1000 frankov) serija 199, šte. 8 in tretji dobitnik (buket v vrednosti 500 frankov) serija 252, šte. 94. Dvajset dobitkov je po 50 gld., štirideset po 20 gld. in sto po 5 gld.

— (Češki gostje v Zagrebu.) V nedeljo dospeli so češki obiskovalci razstave v Zagreb. Na kolodvoru so jih vsprejela Zagrebška društva in mnogo hrvatskih odličnjakov in množica občinstva, ki jih je z živahnimi živio-klici pozdravljala. V imenu glavnega mesta pozdravil jih je župan dr. Amruš, na kar je odgovoril v imenu čeških gostov poslanec dr. Lang. V razstavi pozdravil je goste predsednik eksekutivnega odbora pl. Vukotinović. Mesto Zagrebško dalo je gostom na čast banket. Zvečer bil je gostom na čast slavnostni komers v Sokolovi zgradbi. Izlet na Slime moral je izostati zaradi nepovoljnega vremena.

— (Višja dekliška šola v Karlovcu.) Karlovac s 6000 prebivalci dobi višjo dekliško šolo. Proračun za poslopje znaša 71.105 gld. Hrvatski „Napredak“, iz katerega to novico posuemu, piše dalje: „Bila domoljubnomu gradu Karlovcu na čast, a njegovo mladeži na korist!“ Mislimo, da bi kaj takega tudi za Ljubljano s 30.000 prebivalci ne bilo sramota. A pri nas imajo nekateri gospodje vse drugačne, čudne nazore!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Trst 5. oktobra. Vrtar tukajšnje škofjske palače našel včeraj v kotu veže petardo s prižgano užigalno vrstico. Stopivši hitro nanjo preprečil eksplozijo. O storilcu in nagibih za dejanje ni znano ničesar.

Poreč 5. oktobra. Za volitev državnega poslanca za kmetske občine istrske Koper-Poreč-Pulj, ki bode 31. t. m., kandidujejo Italijani velicega posestnika Benedikta Polesino.

Liberce 5. oktobra. Cesarski namestnik grof Thun povišal dario za tistega, ki ovadi storilca atentata pri Rosenthalu, na 10.000 goldinarjev.

Lvov 5. oktobra. Predsednik državne zbornice poslancev dr. Smolka odšel na Dunaj.

Peterburg 5. oktobra. Car in carica, carjevič, velika kneginja Ksenija in kraljica grška z rodbino odpotovali na jahti „Severnaja zvezda“ na Dansko.

Bruselj 5. oktobra. Navzoči prijatelji Boulangerjevi so sklenili, da razglasijo izjavo ter nadaljujejo Boulangerjevo delo v korist Francije. Pri pogrebu prišlo do prask mej policijo in množico. Več oseb bilo ranjenih.

Rim 5. oktobra. Zarad dogodka v Pantheonu zaprte tri francoske romarje odvedli orožniki na mejo.

Novo mesto 6. oktobra. Dr. Poznik odložil županstvo zaradi zdajšnjih razmer v Novem mestu.

Dunaj 6. oktobra. Pri včerani enketi o bodočih javnih delih na Dunaji predložila je vlada približni finančni program. O skupnih stroških za Dunajsko mestno železnico, za regulacijo Dunajšice, za Donavski kanal in nabiralne kanale imenujejo listi vsoto mej 103 do 112 milijonov goldinarjev. Percentualni donesek je za državo 72%, za deželo 8%, za mestno občino 20% za katere prevzemo vsi trije solidarno poročstvo. Za posojilo proračunjena anuiteta 3.6 milijonov, iz česar sklepajo listi, da bode posojilo premijsko.

Stuttgart 6. oktobra. Kralj umrl ob 6. uri 55 minut zjutraj.

Razne vesti.

* (Spomenik ruskim vojakom.) V Melku odkrili so te dni spomenik ruskim vojakom, ki so po neki nezgodi tam našli smrt l. 1805. Spomenik dal je postaviti ruski car sam. Blagoslovil ga je ruski nadškof Kartačevič in so bili navzoči razni ruski civilni in vojaški dostojanstveniki, opat iz Melka in mnogo dostojanstvenikov avstrijskih. Ruski vojaški atačé polkovnik Zujev se je zahvalil v imenu vse ruske vojske zastopnikom avstrijske vojske za udeležbo pri slavnosti. Avstrijski generalni major Beck je odgovoril, da avstro-ogerska vojska goji pristrane tovariške čute za hrabre vojne tovariše iz l. 1805. Z živio-klici na cesarja končala se je slavnost.

* (Grof Emerih Esterhazy) ponesrečil je vozeč se iz Mošonja v Požun. V noči prevrnil se je voz v Donavo in so 83letnega grofa mrtvega

našli še le drugi dan. Razne okoliščine podpirajo sum, da je bil grof oropan in da nesreča ni slučajna. Zaprli so voznika, 17letnega kmetskega dečaka, ki se je rešil. Na izid pričetih preiskave je vse radovedno. Grof zapustil je veliko premoženje.

* (Žrtve burje.) V Livnu v Bosni razsajala je zadnje dni preteklega meseca huda burja. V neki bližnji vasi podrli je hišo in sta bili ubiti dve ženski in jeden otrok. Nekega mladeniča, ki se je v gozdu ranil s sekuro na nogi, prehitela je nevihta mej potom in je zmrznil, predno je mogel dospeti do doma.

* (Najhitrejša voznja na železnici.) Posebni vlak podpredsednika Novo-Jorske centralne železnice g. Webba prevozil je progo iz Novega Jorka v Buffalo, dolgo 439¹/₂ milj (angleških) v 440 minutah. Vlak je imel poleg stroja tri vagone in se je ustavil trikrat, jedenkrat celo 7¹/₂ minut, vsega skupaj 14 minut. Odpeljal se je ob 7. uri zjutraj iz Novega Jorka in došel ob 2 uri 34 minut v Buffalo. To je najhitrejša železniška voznja, kar jih je dozdaj znanih to — in ono stran atlantskega oceana.

* (Vožnja v zaboji.) Znani Dunajski krojač Herman Zeitung, ki se je že jedenkrat vozil v Pariz v navadnem zaboji, došel je zopet na enak način iz Pariza v Amsterdam. Došel je na carski urad v Amsterdamu zaboj 5 čevljev dolg, 2¹/₂ čevlja širok in poldrug čevljev globok, adresovan na nekega impresarija v Amsterdamu. V zaboji so bile po naznanili knjige in obleka. Ko so odprli zapoj, skoči vun krojač vesel in zdrav ter pomoli začudenim uradnikom listič z napisom: Spomin na potovalca v zaboji H. Zeitung. Vozil se je pet dni v zaboji iz Pariza do Amsterdama.

* (Smrt dveh bratov.) V Neapolji umrl je te dni zdravnik dr. Raffaele Rapillo. Ko je ležal na mrtvaškem odru prišel je brat njegov Frederico, da ga vidi še jedenkrat. Poljubi mrtvega na ustnice, a v tem trenutku zgrudi se mrtev na tla. Tako pripoveduje neki neapolitanski list.

* (Drzna tatvina.) V Parizu prišel je sluga bančne trdnice Henrotte v Pariško banko ponekem opravi. Položil je svoj portefenille v katerem je imel nad 300.000 fr. vrednosti na mizo in komaj za pol minute obrnil stran svoje oči ko je imel opraviti pri okencu. Mej tem zginil je portefenille in ni nobega sledu o drznem tatu.

Narodno-gospodarske stvari.

Slovenske posojilnice.

Po „Letopisu slovenskih posojilnic“, sestavi J. Lapajne, izdala „Zveza slovenskih posojilnic“.

(Dalje.)

Delovanje „Zveze“ v lanskem letu.

Lanski občni zbor je ukrenil dvoje, kar utegne posojilnicam koristiti in njih veljavo pred občinstvom povzdigniti.

Pravila „Zveze“ so se v tej točki spremenila, da ima ona pravico (po svojem predsedniku) imenovati nadzornike ali revizorje slovenskim posojilnicam. Ta pravila so se od visoke vlade potrdila in z okrožnico z dne 26. marca naznanja načelstvo, da se je nastavljal v osebi čislane in zvedenega tajnika mariborske posojilnice, g. Pavla Simona, tak nadzornik. Obljubo, da bode pregled vestno izvršil in čuval uradno tajnost, storil je že „Zvezi“. (Gosp. Pavel Simon je leta 1891 pregledal še več štajerskih posojilnic.) Ščasoma bode sl. vlada tako prijazna, da bodo od „Zveze“ nastavljeni nadzorniki pri c. kr. glavarstvu (namestniki) prisegli. V tej zadevi je govoril predsednik „Zvezi“ s samim c. kr. namestnikom v Gradci.

Kako potrebno je bilo, da je „Zveza“ že korak v tej zadevi storila, kaže predlog državnega poslanca (v mesecu maju t. l.) Vrabeca, da se sklene zakon za oblatorično nadzorstvo posojilnic, ki so osnovane na podlagi postave od 9. aprila 1873.

Lanski občni zbor posojilnice v Celji je sklenil izdajati namesto prejšnjega mesečnika „Zadruga“ letno poročilo, in pričelo se je z „Letopisom“, kakor je načelstvo želelo z dopisi na pisca z dne 17. in 27. maja t. l.

Ob jednom je lanski občni zbor sklenil, da izdaja „Zveza“ uzoren račun, po katerem naj bise posojilnice ravnale.

Načelstvo posojilnice je spoznalo račun „Celjske posojilnice“ za dovolj dobro sestavljen in ga za vzgled priporočila z okrožnico z dne 1. decembra l. 1890.

O potrebi novih posojilnic.

Slovenskih posojilnic je sicer že veliko, vender nima še vsak sodnijski okraj tega zavoda. Tako so brez posojilnic:

na Koroškem 4 sodnijski okraji (Trbiž, Podkloster, Šmohor, Železna Kaplja);

na Kranjskem 19 sodnijskih okrajev (Kostanjevica, Mokronog, Radeče, Novomesto, Trebnje, Vel. Lašče, Kočevje (ki ima hranilnico), Litija, Zatičina, Brdo, Škofja Loka, Kranj, Tržič, Kranjska gora, Lož, Idrija, Vipava, Senožeče, Ilirska Bistrica);

na Primorskem nimajo posojilnice sledeči sodnijski okraji: Ajdovščina, Sežana, Tolmin, Bovec, Kanal (na Goriškem), Podgrad, Kastav (Istra), Trst;

na Štajerskem so brez posojilnice sledeči sodnijski okraji: Kozje, Slovenji gradec, (tu je hranilnica), Šmarje pri Jelšah in Gornja Radgona.

Nekateri sodnijski okraji imajo sicer posojilnice, toda na sedeži sodišča in davkarje je ni, dasiravno bi je ondi najbolj treba bilo; n. pr. na Koroškem so taki okraji: Beljak, Pliberk, Borovlje, Dobrlaves, Rožek.

Nadejamo se, da se bode do prihodnjega leta še osnovala marsikatera potrebna in koristna posojilnica, o kateri hočemo potem z veseljem poročati.

Zakaj je v vsakem sodnijskem in davčnem okraju treba posojilnice, o tem razlagati bi bilo menda od več. Vsaj to potrebo čuti sleherni domoljub, kdor z odprtimi očmi opazuje denarstvene razmere po Slovenskem.

Ljudsko sredstvo. Moll-ovo „Francosko žganje“ daje ravno tako uspešno kakor ceno sredstvo pri protinskih in revmatičnih boleznih, ranah in ulesih. — Cena steklenici 90 kr. — Vsak dan razpošilja po pošt-nem povzetju A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrecno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 3 (4—13)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Loterijske srečke 3. oktobra.

V Trstu: 17, 44, 73, 24, 36.
V Linci: 32, 69, 22, 63, 37.

Tuji:

5. oktobra.

Pri **Maliči**: Schubert iz Brna. — Arnstein, Thurn, Kuchler, Ritschel, Fritsche, Reitler, baron Schwegl, Topser, Mrazek, Pollyosak, Hoffman, Neumünz z Dunaja. — Mayer iz Sežane. — Geršan iz Rakeka. — Burgstaller, Terzig, Böckmann, Tunis, Sabath, Halil iz Trsta. — Sembianti, Hauff iz Grada. — Kastigar iz St. Pavla. — Krek iz Cerkijan. — Lacheiner iz Crknice.

Pri **Stonu**: Havas, Eisler iz Velike Kaniže. — Grašek iz Kamnika. — Amberger, Kornblieh, Liharzing, Svetič, Deutsch z Dunaja. — Weiss z Reke. — Moline iz Tržica. — Widgerar iz St. Jurja. — Scharfer iz Korneuburga. — Salloker iz Trsta. — Kassauk, Szlovik iz Budimpešte.

Pri **avstrijskem cesarji**: Bockschneider, Dacer z Dunaja. — Novak iz Kranja. — Homan iz Radovljice. —

Umrli so v Ljubljani:

3. oktobra: Vincencij Cvar, delavčev sin, 3 mesece, Ulice na Grad št. 4, eclampsie. — Marija Viziak, gostija, 70 let, sv. Petra cesta št. 38 marasmus. — Marija Zark, kuharica, 85 let, Franciskanske ulice št. 12, hydrops.
4. oktobra: Franja Snak, kajtarjeva udi, 2¹/₂ leta, Illova št. 38, katar v črevih. — Marijana Podgoršek, kuharica, 52 let, Slonove ulice št. 3, jetika. — Antonija Naret, krojačeva hči, 4 mesece, Kurja vas št. 10, katar v črevih.

V deželni bolnici:

2. oktobra: Marija Petek, delavka, 58 let, vodenica.
3. oktobra: Mihael Marn, delavec, 55 let, vit. cordis.
4. oktobra: Lovrenc Pajsar, pastir, 75 let, rak v želodci.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
5. okt.	7. zjutraj	737.4 mm.	11.2° C	sl. szh.	dež.	4.10 mm.
	2. popol.	737.4 mm.	13.0° C	sl. svz.	dež.	
	9. zvečer	737.9 mm.	12.0° C	sl. svz.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 12.1°, za 0.9° pod normalom.

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 30. septembra 1891.

Prejšnji teden
Bankovcev v prometu 459,054.000 gld. (+ 15,725.000 gld.)
Zaklad v gotovini 245,214.000 „ (+ 312.000 „)
Portfelj 19,781.000 „ (+ 16,478.000 „)
Lombard 25,933.000 „ (— 1,408.000 „)
Od bankovcev v prometu je davku podvrženih 5 milijonov 895.000 gld.

Dunajska borza

dne 6. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	91.15	—	91.10
Srebrna renta	90.90	—	90.90
Zlata renta	109.25	—	109.10
5% marčna renta	102.05	—	102.10
Akcie narodne banke	1013	—	1011
Kreditne akcije	284.50	—	283.25
London	116.80	—	117.05
Srebro	—	—	—
Napol.	9.26 ¹ / ₂	—	9.27 ¹ / ₂
C. kr. cekini	5.56	—	5.56
Nemške marke	57.50	—	57.52 ¹ / ₂
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	134	gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	182	—
Ogerska zlata renta 4 ¹ / ₂ %	104	—	10
Ogerska papirna renta 5 ¹ / ₂ %	100	—	65
Dunavska reg. srečke 5 ¹ / ₂ %	100 gld.	120	50
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlati zast. listi	115	—	—
Kreditne srečke	100 gld.	185	25
Rudolfove srečke	10	13	50
Akcie anglo-avstr. banke	120	152	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	223	—	—

Hiša dá se v najem

z vsemi pripravami za prodajalnice mešanega blaga in tobaka. — Več o tem poizvedeti je pri lastniku **Franu Kovaču** na **Hribu, Travniki**. (827—3)

Mlada, prijazna deklica, ki zna računati in nekoliko kuhati, vsprejme se dne 1. novembra kot

natakarica

proti mesečni plači 8 glđ. — Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (839)

Mlad mož

z dobrimi svedočbami išče službo

računovodje ali magacinerja.

Ponudbe pod šiframi „se—36“ poslati je upravništvu „Slovenskega Naroda“. (840)

Od pluga do krone.

Obširen zgodovinski roman,
zajet iz kranjske povestnice.

(745—20)

Vabilo!

Vse p. n. gg. prijatelje zdravega dalmatinskega in hrvatskega črnega in belega vina, dobrih kranjskih klobas, krepkih domačih jedil in dr. dovoljujem si uljudno vabiti v svojo iz prejšnjih let vsem na Dunaji bivajočim gg. Slovincem in Hrvatom znano, nekdanje **Kruljačevo gostilno**, XIV., **Sechshaus, Ullmannstrasse 69**. Slovanski politični in lepopisni listi so gostom na razpolago.

S spoštovanjem

T. Grgurič.

(810—3)

Hôtel „pri Maliči“ (v vrtnem salonu).

V sredo dne 7. in v četrtek dne 8. oktobra.

Samo dvakratni nastop

Budimpeštanske pevske in igralne družbe

A. K. LIPNÉ-ja.

Posebno je omeniti: „Heimannsöhu-ova nevesta“ in „Ob 11. uri iz Tarnova v Veliki Varadini“.

Začetek ob 8. uri.

Ustopnina 40 kr.

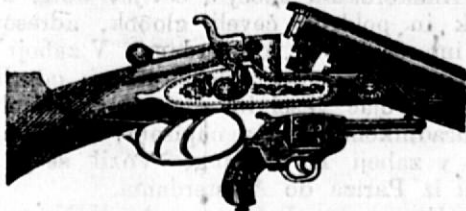
Hiša št. 27

v Stari vasi pri Žireh nad Idrijo
stoječa pri deželni cesti, z vodnjakom, vrtem in 2 orali senožeti in njiv, ki je pripravna za usnjarijo in mesarijo, proda se takoj pod prav ugodnimi pogoji. Več izve se pri gosp. **Janezu Riharju** v Gorenjem Logatcu. (828—3)

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revol-verje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse pre-kušene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamovane z znamko tega zavoda. (175—61)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Najboljše sredstvo

Prebavno vino

(Vinum digestivum Breymesser)

iz knezoškofjske dvorne lekarne v Briksenu

Mr. F. C. Breymesserja

je najboljše in najsigurnejše sredstvo, da se hitro lečijo vsakovrstne motitve pre-bavljanja ali zapeka.

Cena velike steklenice z navodilom za porabo 1 glđ. Dobiva se v lekarni gosp. **J. Svobode** v Ljubljani. (595—22)

za bolni želodec?

Dijak ali učiteljski pripravnik ali pa gospodičina

dobi stanovanje in dobro hrano. Glasovir je v brezplačno uporabo. — Ali se pa tudi vsprejmeta dve osebi samo v stanovanje (lastna soba) in dobé iste zajutrak.

Več o tem se izve iz prijaznosti v prodajalnici gospoda **Maksa Brus-a** nasproti šenklavski cerkvi št. 13. (843—1)

Nogovice in rokavice

za gospode, gospe in otroke.

M. PODKRAJŠEK

(2) v Ljubljani, Špitalske ulice. (727)

Dijaški koledar

za leto 1891/92

se dobi

v „Narodni Tiskarni“ in pri vseh knjigotržcih.

Pri

Karolu Till-u

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 10.

Vse

(456—16)

šolske potrebščine

za pisanje, risanje in slikanje, za vse šole po naročilu gg. profesorjev.

Velika izbira

risalnih skladnikov, risal itd.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro upli-vajoče sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na pod-platih, petah in drugim trdim praskom kože.

Veliko priznanih pisem je na na ogled v

glavni razpošiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna
Meldling-Dunaj. (524)

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristnega imajo v Ljubljani **J. Svoboda**, U. pl. **Trnkoczy**, **G. Piccoli**, **L. Grebel**; v **Rudolfsovm** **S. pl. Sladovič**, **F. Haika**; v **Kamniku** **J. Močnik**; v **Celovcu** **A. Egger**, **W. Thurmwald**, **J. Birnbacher**; v **Brezah** **A. Aichinger**; v **Trgu** (na Koroškem) **C. Menner**; v **Beljaku** **F. Scholz**, **Dr. E. Kumpf**; v **Gortelu** **G. B. Pontoni**; v **Wolfen-bergu** **A. Huth**; v **Kranju** **K. Šavnik**; v **Radgoni** **C. E. Andrien**; v **Idriji** **Josip Warte**; v **Radovljici** **A. Roblek**; v **Celji** **J. Kupferschmid**.

Založnik tovarne za platno.

Viljem Sattner

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 20 (757-8)

priporoča za bodočo sezono po znanih nizkih cenah dobrosortovano zalogo

prtenega, modnega in manufakturnega blaga

od priproste do najfinejše vrste. Lepe novosti **jesenskega** in **zimskega** blaga za obleke, črne in v vseh drugih modnih barvah; posebnosti pristno angleškega in bruskega modnega blaga za oblačila za **gospode**, **flanelske odevje**, **predlagači**, **navadni** in **salonski prostirači**, **preproge**, **an-gora-kožice**, **tkani** in **natisnjeni perilni barhanti** i. t. d. i. t. d.

Novosti kupujejo se vsak dan.

Najnovejši modni časniki so na razpolaganje.

Blago za obleko, dvojnato široko, meter po 50 kr. in več.

Predposlednji teden.

Velika

Predposlednji teden.

Praška razstavna loterija.

Glavna dobitka:

goldinarjev **100.000** goldinarjev **50.000** goldinarjev

(707—20)

LOZI po 1 glđ.

V Ljubljani se dobivajo lozi pri
J. C. MAYER-ju.

LOZI po 1 glđ.